

درسنامه

اختلالات جنسی

درسنامه‌ی اختلالات جنسی

■ نویسندگان

دکتر شایسته جهانفر

دانشیار دانشگاه میشیگان آمریکا

دکتر میترا مولایی نژاد

استادیار پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

جامعه نگر
Jameh e Negar Publishing House

ناشر برتر دانشگاهی سال ۱۳۹۱
ناشر برگزیده‌ی کشور سال ۱۳۹۲
ناشر شایسته تقدیر ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی حوزه جوانان سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی حوزه سلامت سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی کتاب سال دانشجویی ۱۳۹۴

فروش اینترنتی: www.jph.ir

دفتر مرکزی نشر جامعه‌نگر

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران
خ فخر رازی - خ نظری - شماره ۹۶
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۳۷۱۶ - ۰۲۱-۶۶۴۹۴۱۸۷

کتاب‌فروشی‌های پزشکی سراسر کشور

اهواز: رشد - شرق • اردبیل: خيام • ارومیه: کتاب پزشکی •
اصفهان: پارسا - کیا • ایلام: رشد • بابل: علیزاده •
بجنورد: ارسطو • بروجرد: ولایت • بوشهر: کتاب‌فروشی
عمادی • تالش: جامعه‌نگر • تبریز: شبرنگ • تنکابن:
میرچی • جهرم: کلبه کتاب • خرم‌آباد: نشر قلم • رشت:
دانشگاه آزاد یل طالشان - ارجمند - مژده • ساری: دانشجو -
امیرکبیر • سمنان: نسیم - اشراق ۲ • سمنندج: دانشمند •
شیراز: جمالی - مرکز کتاب دانشگاه علوم پزشکی شیراز • قم:
فانوس اندیشه • قزوین: حکیم • کرمان: پیاپیروس •
کرمانشاه: دانشمند • گرگان: جلالی • گناباد: کتابستان •
لاهیجان: مرکز کتاب دانشگاهی • مشهد: مجد دانش -
نمایشگاه علوم پزشکی جهاد دانشگاهی • همدان: روزاندیش
- دانشجو • یزد: خانجانه‌ی

سرشناسه	:	جهانفر، شایسته، ۱۳۴۳-
عنوان و نام پدیدآور	:	درسنامه اختلالات جنسی / نویسندگان شایسته جهانفر، میترا مولایی نژاد.
وضعیت ویراست	:	ویراست ۲.
مشخصات نشر	:	تهران: جامعه نگر: بیژنه، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	ص: ۲۲۴، مصور، جدول، نمودار.
شابک	:	978-600-101-297-6
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه .
موضوع	:	امور جنسی -- اختلالات
موضوع	:	امور جنسی -- اختلال -- درمان
شناسه افزوده	:	مولایی نژاد، میترا، ۱۳۵۷ -
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۲ rc۵۵۶/۹۵۴
رده‌بندی دیویی	:	۶۱۶/۶۹۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	:	۳۳۹۷۰۳۹

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی یا بازنویسی مطالب در هرگونه رسانه‌یی من جمله کتاب، لوح فشرده و مجلات، بدون اجازه‌ی کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

درسنامه‌ی اختلالات جنسی

تألیف شایسته جهانفر؛ میترا مولایی نژاد

ناشر جامعه‌نگر با همکاری نشر بیژنه

نوبت و سال چاپ سوم / ۱۳۹۶

شمارگان ۱۵۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی تقی‌زاده

طرح جلد انوشیروانی

لیتوگرافی آبرنگ؛ چاپ و صحافی خجسته

بها ۱۵۹۰۰ تومان

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱۶-۲۹۷-۶

این کتاب بر مبنای طرح درس واحد اختلالات عملکرد جنسی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و جهت تدریس به دانشجویان پزشکی، مامایی، روان‌شناسی و پرستاری نگاشته شده است. جزئیات این واحد درسی به شرح زیر است:

اختلال عمل جنسی و آموزش مشاوره آن

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول روان‌پزشکی در مامایی

هدف: • آشنایی با ویژگی‌های عملکرد جنسی و عوامل مؤثر بر آن

• آشنایی با عملکرد جنسی در سنین مختلف و شرایط مختلف مانند بارداری

• آشنایی با اختلالات عملکرد جنسی

• آشنایی با نحوه آموزش و مشاوره در زمینه‌های مشکلات مربوط به

رفتارهای جنسی

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت)

• نظریه‌های روان‌شناختی مربوط به هویت، نقش و رفتار جنسی

• Sexology از دیدگاه فیزیولوژی و روان‌شناسی

• چرخه پاسخ جنسی طبیعی در زنان و مردان

• عوامل مؤثر بر پاسخ جنسی اعم از بیماری‌ها، داروها، سن و محیط خانوادگی

• Sexology در کودکی، نوجوانی، بارداری، سنین بالا و بیماری‌های ارگانیک

• اختلالات در عملکرد جنسی

• اختلالات چرخه جنسی

• تفاوت چرخه جنسی طبیعی و غیرطبیعی

• سردمزاجی در زنان و علل آن

• علل نزدیکی دردناک

• اختلالات عملکرد جنسی در مردان و تأثیر آن بر زن

• آموزش و مشاوره در اختلالات عملکرد جنسی

• انحرافات جنسی

۷۱	نارسایی کلیوی	۴۲	بخش خارجی دستگاه جنسی مردانه
۷۲	کولیت آلسراتیو	۴۲	بخش‌های داخلی دستگاه جنسی مردانه
۷۲	چاقی	۴۳	رشد و تکامل آلت
۷۲	استروئیدهای آنابولیک	۴۳	خون‌رسانی آلت
۷۴	بیماری‌های روانی	۴۳	ساختمان‌های نگهدارنده آلت
۷۴	افسردگی	۴۴	عصب‌رسانی آلت
۷۵	مشاوره جنسی با بیماران	۴۴	مکانیسم نعوظ
۷۷	■ نکات کلیدی	۴۴	نعوظ شبانگهی آلت
		۴۴	سایز نرمال آلت و بیضه‌ها
۷۹	فصل سوم: مسائل جنسی کودکان و نوجوانان ..	۴۵	آناتومی جنسی زنان
۸۰	مقدمه	۴۵	بخش خارجی دستگاه جنسی زنان
۸۰	نوزادی و شیرخوارگی	۴۶	بخش‌های داخلی دستگاه جنسی زنانه
۸۱	نوزادی و رفتارهای مربوط به نقش‌های جنسیتی	۴۷	سیکل پاسخ جنسی
۸۱	پاسخ‌های جنسی	۴۷	فاز تمایل (Desire phase)
۸۲	نوپایی، خردسالی و نقش‌های جنسیتی	۴۸	فاز تهییج (Arousal phase)
۸۲	کودکان و پاسخ‌های جنسی	۴۹	فاز ثابت یا کفه‌ای (Plateau phase)
۸۳	آموزش والدین	۴۹	فاز ارگاسم (Orgasm phase)
۸۴	تربیت جنسی کودکان	۵۰	فاز تحلیل (Resolution phase)
۸۴	آموزش جنسی کودکان	۵۰	تعداد دفعات ارگاسم
۸۴	دوران پیش از مدرسه	۵۰	مدل‌های پاسخ جنسی
۸۵	سؤال‌های جنسی کودکان	۵۱	مدل مبتنی بر صمیمیت بیسون
۸۵	۶- ۹ سالگی (دوران مدرسه)	۵۲	مدل زیستی - روانی - اجتماعی
۸۵	بلوغ و دوران نوجوانی	۵۳	عوامل مؤثر بر فعالیت جنسی
۸۶	تغییرات فیزیکی ناشی از بلوغ	۵۴	سن
۸۶	مراحل بلوغ در پسران	۵۵	عوامل فیزیکی
۸۶	مراحل بلوغ در دختران	۵۶	عوامل روانی
۸۶	مشکلات بلوغ	۵۶	سیکل قاعدگی
۸۶	بلوغ دیررس	۶۰	حاملگی، شیردهی
۸۷	تأخیر سرشتی	۶۰	داروها
۸۷	سندرم ترنر	۶۱	بیماری‌ها
۸۷	بلوغ زودرس	۶۱	سرطان‌ها
۸۷	دختران و مسائل ناشی از بلوغ	۶۴	سرطان بیضه
۸۷	مشکلات ناشی از قاعدگی	۶۴	سرطان پستان
۸۷	آمنوره	۶۵	سرطان دهانه رحم
۸۸	قاعدگی دردناک (دیسمنوره)	۶۶	اعمال جراحی زنان
۸۸	پرپیودهای شدید	۶۷	ناباروری و نازایی
۸۸	ترشحات واژن	۶۸	ختنه زنان
۸۹	دوره نوجوانی	۶۸	بیماری‌های مزمن
۸۹	نقش‌های جنسیتی	۶۸	دیابت
	نکاتی برای والدین - آیا باید به کودک روش‌های	۶۹	صرع و تشنج
	مقابله با سوءاستفاده جنسی را بیاموزیم؟	۶۹	مولتیپل اسکلروزیس
۹۰	پاسخ‌های جنسی	۶۹	معلولیت‌ها
۹۳	رفتارهای اروتیک نوجوانان از نگاه تاریخی	۷۰	نارسایی قلبی
۹۴	رفتارهای باروری		
۹۵			

- نقش عضلات پوبوکوکسیژیوس ۱۴۸
- عملکرد جنسی ۱۴۸
- خودپنداره جنسی ۱۴۸
- اهمیت بررسی اختلالات جنسی ۱۴۸
- تقسیم‌بندی اختلالات جنسی در ویرایش ۵ DSM ... ۱۴۹
- اختلالات مربوط به تمایلات جنسی ۱۵۰
- محرك ۱۵۰
- انگیزه ۱۵۰
- آرزو ۱۵۰
- تشخیص اختلالات مربوط به تمایلات جنسی ۱۵۱
- اختلالات علاقه/برانگیختگی جنسی در زنان ... ۱۵۱
- دسته‌بندی اختلالات جنسی ۱۵۲
- ارزیابی بیمار ۱۵۲
- تدابیر درمانی ۱۵۴
- درمان‌های هورمونی ۱۵۴
- اختلالات مربوط به برانگیختگی جنسی ۱۵۵
- اختلالات مربوط به برانگیختگی در زنان ۱۵۵
- اختلال برانگیختگی ذهنی ۱۵۵
- اختلال برانگیختگی جنسی تناسلی ۱۵۵
- اختلال برانگیختگی جنسی، ذهنی و تناسلی ترکیبی ۱۵۵
- اختلال نعوظ ۱۵۶
- علت ۱۵۷
- اپیدمیولوژی ۱۵۷
- ارزیابی بیمار ۱۵۷
- معاینه بالینی ۱۵۸
- تست‌های رایج برای ارزیابی ۱۵۸
- علل عضوی اختلال نعوظ ۱۵۹
- رویکرد روان‌شناختی به اختلال نعوظ ۱۵۹
- اداره بیمار ۱۵۹
- تدابیر درمانی ۱۶۰
- درمان جنسی ۱۶۰
- درمان دارویی ۱۶۰
- تزریق داخل کاورنوزا ۱۶۱
- تجویز از طریق مجرای ادرار ۱۶۲
- سایر درمان‌ها ۱۶۲
- استفاده از واکيوم فشاری ۱۶۲
- حلقه فشاری ۱۶۲
- شیوه‌های جراحی ۱۶۲
- انتخاب درمان ۱۶۲
- اختلالات دخول/ درد تناسلی - لگنی ۱۶۳
- ارزیابی بیمار ۱۶۴
- واژینیسموس ۱۶۴
- علل واژینیسموس ۱۶۴
- نقش عضلات پوبوکوکسیژیوس ۱۶۵
- در بروز واژینیسموس ۱۶۵
- پرسشنامه‌های تشخیصی واژینیسموس ۱۶۶
- تدابیر درمانی ۱۶۶
- مدت درمان ۱۶۸
- دیسپارونی یا درد هنگام نزدیکی ۱۶۹
- تعریف ۱۶۹
- علل روانی دیسپارونی ۱۷۰
- تدابیر درمانی ۱۷۰
- اختلالات مربوط به ارگاسم ۱۷۰
- اختلال ارگاسم در زنان ۱۷۰
- آنورگاسمی ۱۷۱
- علت ۱۷۱
- محرك‌های مثبت ۱۷۲
- محرك‌های منفی ۱۷۲
- عوامل مستعدکننده ۱۷۳
- تدابیر درمانی ۱۷۳
- اختلال ارگاسمیک مرد ۱۷۴
- انزال زودرس ۱۷۴
- علل انزال زودرس ۱۷۷
- شیوع انزال زودرس ۱۷۷
- تدابیر درمانی ۱۷۷
- تئوری‌های فیزیولوژیک ۱۷۸
- روابط همسران در انزال زودرس ۱۷۸
- تدابیر درمانی ۱۷۸
- انزال تأخیریافته ۱۷۸
- ارزیابی بیماران ۱۷۹
- تدابیر درمانی ۱۷۹
- درمان‌های موجود و آتی ۱۸۰
- اختلالات جنسی ناشی از مصرف مواد ۱۸۱
- الکل و عملکرد جنسی ۱۸۱
- سایر اختلالات جنسی ۱۸۲
- پارافیلیاها ۱۸۲
- ویژگی‌های کلی اختلالات پارافیلیا ۱۸۳
- اختلال عورت‌نمایی ۱۸۴
- اختلال نظربازی ۱۸۴
- اختلال دگرآزاری جنسی ۱۸۵
- اختلال مالش شهوانی ۱۸۵
- اختلال یادگارپرستی ۱۸۵
- اختلال بچه‌بازی ۱۸۵
- اختلال مبدل‌پوشی ۱۸۵
- اختلال خودآزاری جنسی ۱۸۵
- انواع دیگر پارافیلیا ۱۸۵

۱۹۱	کودکان	۱۸۵	اختلال دنبال کردن
۱۹۱	نوجوانان	۱۸۸	تدابیر درمانی
۱۹۲	بزرگسالان	۱۸۹	اختلال هیپرسکسوالیتی
۱۹۴	▲ نکات کلیدی	۱۸۹	اختلالات مربوط به هویت و تکامل جنسی
۱۹۷	پیوست‌ها	۱۸۹	۱. مدل بیولوژیک
	۱. تاریخچه مصرف مواد طبیعی تحریک کننده	۱۸۹	۲. تئوری تکامل شناختی
۱۹۸	حس شهوانی	۱۹۰	اختلالات مربوط به هویت جنسی
	۲. وسایل به کار برده شده به منظور	۱۹۰	و ملال جنسیتی
۱۹۹	ایجاد تهییج جنسی	۱۹۰	ملال جنسیتی
۲۰۰	۳. حس بویایی و حس شهوانی	۱۹۱	زیرگونه‌ها
۲۰۱	۴. پرسشنامه‌هایی در زمینه مسائل جنسی	۱۹۱	شیوع اختلالات هویت جنسی
۲۰۸	۵. مکتب تائو	۱۹۱	علل بیولوژیک (زیستی)
۲۱۲	۶. رویکردی متفاوت به عشق و مسائل جنسی	۱۹۱	علل روانی - اجتماعی
۲۱۵	منابع و مآخذ	۱۹۱	سیر و پیش‌آگهی
		۱۹۱	تدابیر درمانی

پیشگفتار

چاپ نخست

پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند:

کل مولد یمولد علی الفطره

غریزه جنسی همیشه همراه انسان است و از تولد تا مرگ وجود دارد، حتی در نوزادی که بر فطرت است.

در فطرت انسان فراتر از عشق به خدا و انبیا، عشق به دیگر موجودات زمین نیز وجود دارد و زیباترین این جلوه‌های عشق از کانون گرم خانواده منشأ می‌گیرد. آنجا که زن و مردی با هم پیوند زناشویی می‌بندند تا در کنار هم، با عشق و عطوفت، بنیادی سالم را برای تربیت فرزندان صالح بنا نهند، جزئی از فطرت انسانی یعنی غریزه جنسی به تکامل می‌رسد و بدون رفتن به بیراهه در قالبی مطمئن و ایمن، مرتفع می‌شود تا مبنای آرامش گردد و راه انسان را در رسیدن به انسانیت خویش هموار سازد.

تاریخچه بررسی علمی تمایلات جنسی به سال‌های ۱۸۵۹ تا ۱۹۳۹ م. بازمی‌گردد. نظریات فروید^۱ و ایس^۲ در مورد تمایلات و اختلالات جنسی معروف‌اند. هرچند برخی از عقاید فروید به اعتراف خود او اشتباه بود، اما او جزو اولین کسانی است که در مورد روابط زن و مرد و اختلالات جنسی سخن گفته است.

هوگن^۳ (۱۹۹۴) معتقد است که تمایلات جنسی فراتر از عمل جنسی است. تمایلات جنسی کیفیت و چگونگی وجود بشر است و همه آن چیزی است که فعالیت وجودی زن و مرد را تشکیل می‌دهد. تمایلات جنسی درونی‌ترین احساسات و عمیق‌ترین آرزوهای قلبی انسان‌ها در معنابخشیدن به یک ارتباط است. او همچنین می‌گوید: تمایلات جنسی بشر در هر زمان و مکانی وجود دارد، از تولد تا مرگ.

همچنین طبق تعریفی که سازمان بهداشت جهانی در رابطه با بهداشت جنسی ارائه کرده است، بهداشت جنسی عبارت از یکپارچگی و هماهنگی میان ذهن، احساس و جسم می‌باشد که جنبه‌های اجتماعی و عقلانی انسان را در مسیر ارتقای شخصیت او سوق داده و منجر به ایجاد ارتباط و عشق می‌شود.

طبق این تعریف برای دستیابی به ارتقای شخصیت، فرد باید بتواند به هماهنگی ذهن، احساس و تن دست یابد، لذا هرگونه اختلال که منجر به ناهماهنگی و در نتیجه عدم رضایت از رابطه جنسی گردد می‌تواند نارسایی کنشی جنسی^۴ را به همراه داشته باشد. اختلال جنسی در زنان می‌تواند هریک از جنبه‌های جنسی زنانه از جمله علاقه یا

3. Hogen
4. Sexual dysfunction

1. Ferud
2. Elis

ارایه می‌کنند در جهت پیشگیری از بیماری‌های مقاربتی^۴ نیز آموزش‌های لازم را به افراد عرضه می‌نمایند. حتی برخی از این مراکز وسایل پیشگیری از بارداری را برای زوجین فراهم نموده و به‌طور رایگان به‌همراه آموزش نحوه استفاده، این وسایل را در اختیار آنها قرار می‌دهند.

توجه به این نکته مهم است که مطالعاتی که در این کلینیک‌ها انجام شده نشان می‌دهد که شیوع اختلالات جنسی اعم از بی‌میلی جنسی یا میل جنسی مهارشده، ارگاسم یا اوج لذت جنسی مهارشده، واژینیسموس و نزدیکی دردناک از ۱۸ تا ۷۹ درصد گزارش شده است. مطالعات دیگر نشان می‌دهد که تنها درصدی از بیماران جهت حل مشکلات خود مراجعه می‌نمایند و لذا ابعاد مشکل بسیار گسترده‌تر از آن است که به‌نظر می‌رسد.

مطالعه‌ای که در سال ۱۹۹۸ م. در انگلستان انجام شد شیوع مشکلات جنسی را بین ۴۰۰۰ نفر گزارش نمود. در این مطالعه نشان داده شد که شایع‌ترین مشکل جنسی، اختلال نعوظ و انزال زودرس در بین مردان، خشکی واژن و نرسیدن به ارگاسم در بین زنان است. در این مطالعه، مشکلات جنسی در زنان و مردان به‌صورت جدولی آمده است.

اختلال جنسی	تعداد بیماران	درصد مشکل
مردان		
اختلال در نعوظ	137	21
دشواری در نعوظ	153	24
تداوم نعوظ	170	26
انزال زودرس	88	14
عدم توانایی در لذت‌بردن	49	9
هریک از موارد فوق	235	34
زنان		
اختلال در ارگاسم	166	27
دیسپارونی	116	18
خشکی واژن	186	28
عدم تهییج	103	17
عدم توانایی در لذت‌بردن	110	18
هریک از موارد فوق	290	41

تمایل^۱، تهییج^۲ و ارگاسم^۳ را تحت تأثیر قرار دهد. آمار نشان می‌دهد که ۵۰ درصد از زوجین در مراحل از زندگی زناشویی خود، اختلال جنسی را تجربه کرده‌اند، ولی تعداد کمی تحت مشاوره و درمان قرار گرفته‌اند. با آرایه‌ی آموزش، مشاوره و اطلاعات مورد نیاز در زمینه فیزیولوژی پاسخ‌های جنسی انسان، به تدریج مشکلات موجود از بین رفته و ناآگاهی جای خود را به اطلاع و آگاهی کامل می‌دهد. این آگاهی‌ها، بسیاری از زنان و مردان را قادر می‌سازد تا قدم‌های مؤثر و موفق در مواجهه با مشکلات جنسی و حتی اختلالات زناشویی خود بردارند و مراقبین بهداشتی می‌توانند با آرایه‌ی یک مشاوره دقیق و خالی از شبهه، افراد را راهنمایی نمایند تا در تداوم زندگی زناشویی خویش موفق‌تر باشند.

هر مراقب بهداشتی در جهت موفقیت در مشاوره و راهنمایی بیمارانش باید به چهار نکته اساسی توجه کند: اول آنکه خود با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن و مرد آشنا بوده و تأثیر عوامل اجتماعی روانی را که در تعیین پاسخ جنسی مهم‌اند، بشناسد. دوم آنکه بتواند به‌راحتی و بدون پرده با بیمار صحبت نماید. سوم بدون واردآوردن لطمه به شخصیت مراجعه‌کننده به بررسی تخصصی مشکل او بپردازد و بالاخره چهارم آنکه اگر با به‌کارگیری دانش و مهارت خود قادر به حل مشکلات بیمار نبود، با در نظر گرفتن محدودیت‌های فردی مراجعه‌کننده، او را به متخصصین ذی‌صلاح ارجاع دهد.

متأسفانه امروزه مراقبین بهداشتی و فراهم‌کنندگان سلامت بیماران، این جنبه‌ی مهم از زندگی فرد یعنی مسایل مربوط به رضایت جنسی او را نادیده انگاشته و حتی با وجود دارا بودن مهارت‌های لازم، محدودیت زمانی، بی‌علاقگی و ناتوانی را بهانه قرار داده و از ایفای نقش خود در تشخیص و ارزیابی اختلالات جنسی و حتی ارجاع بیمار به متخصصین سر باز می‌زنند.

امروزه در اکثر کشورهای توسعه‌یافته کلینیک‌ها و درمانگاه‌هایی وجود دارد که صرفاً به مشکلات جنسی زوجین پرداخته و نقش مهمی در حل معضلات خانواده‌ها دارند. این مراکز که تحت عنوان Sex Clinic خدماتی را

1. Desire
2. Excitement
3. Orgasm

4. Sexual transmitted disease

اختلالات فعالیت جنسی به هر علتی که ایجاد شوند دارای پیامدهای منفی بسیارند. تحقیقات نشان می‌دهد که نارسایی‌های جنسی ارتباط تنگاتنگی با مشکلات اجتماعی از قبیل جرایم، تجاوزات جنسی، بیماری‌های روانی و طلاق دارند (هولبرت^۴، ۱۹۹۴). چه بسا زوج‌هایی که دارای نارسایی جنسی بوده و خود از تأثیر آن بر مشکلات زندگی زناشویی و نقش آن در ایجاد ارتباط ضعیف، اعتماد به نفس پایین و افسردگی در خود و همسرشان غافل بوده‌اند (مکنوی^۵، ۱۹۹۴).

عصبی‌بودن، بروز دردهای زیر شکم و کمردردها، ناتوانی در تمرکز فکری و حتی ناتوانی در انجام کارهای معمولی نیز از دیگر عواقب عدم موفقیت در ارضای غریزه جنسی است، در حالی که عملکرد جنسی مطلوب عاملی برای تحکیم خانواده و پایه‌ای برای به‌دست‌آوردن و تثبیت یک فرهنگ استوار است (هوگن^۶، ۱۹۹۴).

(هت فیلد^۷، ۱۹۹۳) در کتاب خود می‌نویسد: عشق، محبت و فعالیت‌های جنسی مکمل یکدیگرند و عوامل بیولوژیکی و روانی بسیاری در این ارتباط مؤثرند.

مطالعه دیگری در امریکا حاکی از آن است که ۱۰ تا ۵۲ درصد از مردان و ۲۵ تا ۶۳ درصد از زنان دچار اختلالات جنسی‌اند (لومن^۸، ۱۹۹۹). داده‌های به‌دست‌آمده از مطالعه دیگری در ماساچوست^۹ اختلالات نعوظی مردان را ۴۰ تا ۷۰ درصد گزارش می‌کند که از حد متوسط تا شدید می‌باشد.

نقش مراقبین بهداشتی در تأمین سلامت جامعه و از جمله سلامت و بهداشت جنسی افراد بسیار حائز اهمیت است و از آنجا که برای ارابه یک راهنمایی موفق و مشاوره موفق‌تر نیاز به اطلاعات زمینه‌ای است، این مجموعه بر آن است که پنجره‌ای رهگشا به‌سوی هدف مذکور باشد.

در فصل اول، مطالبی درباره sexology طبیعی، فازهای چهارگانه تمایل، تهییج، ارگاسم و تحلیل مطرح شده است. همچنین به عوامل مؤثر بر فعالیت‌های جنسی نیز اشاره شده تا زمینه‌ی لازم برای فهم تغییرات

مشکلات جنسی یادشده با افزایش سن بیشتر شده و ۵۲ درصد از نمونه‌ها ذکر کردند که برای حل مشکلات خود مایل هستند از کمک متخصصین استفاده نمایند؛ اما فقط یک‌دهم از این افراد توانسته‌اند برای مشکل خود چنین متخصصینی را بیابند.

مطالعه روی زوج‌های موفق نشان می‌دهد که ۷۷ درصد خانم‌ها دچار نارسایی جنسی‌اند و از این میان ۴۸ درصد دچار نارسایی در فاز هیجان بوده و ۱۵ درصد آنها تا به حال ارگاسم را تجربه نکرده بودند (ماتلین، ۱۹۸۷)^۱.

کولز^۲ (۱۹۷۶) طی مطالعه دیگری گزارش می‌کند که از بین زنانی که برای درمان به کلینیک مراجعه کرده بودند، ۶۲ درصد دچار بی‌تفاوتی در ارتباطات جنسی شده بودند که نشانه مزمن شدن مشکلات مربوط به اختلالات جنسی است و مهم‌ترین نوع آن مهارشدن میل جنسی و اختلال در برانگیخته‌شدن می‌باشد. هولبرت^۳ (۱۹۹۴) شیوع نارسایی‌های جنسی را در گروه مورد مطالعه ی خود ۴۰ درصد برآورد کرده و نتیجه‌گیری می‌کند که شایع‌ترین مشکل جنسی در زنانی که آنها را جهت درمان به کلینیک می‌کشاند، اختلال در میل جنسی است.

عوامل متعددی ممکن است در پیشرفت و پیدایش اختلالات جنسی زنان دخیل باشد. برخی از افراد مبتلا به بیماری‌های ارگانیک می‌باشند که بر فعالیت و رضایت جنسی آنها مؤثر است. عوامل غیرارگانیکی چون موانع مربوط به باورهای اجتماعی مذهبی، آسیب دیدگی جنسی و تجارب بد جنسی نیز می‌تواند بر عملکرد طبیعی جنسی مؤثر باشند. افسردگی، فشارهای روحی مثل استرس، بیماری‌های مزمن، داروها، ناباروری، حاملگی، یا فقدان رابطه مناسب با همسر نیز از عوامل مهم در این زمینه به‌شمار می‌آیند. با پیدایش مشکل، اضطراب و ترس از طرح آن با درمانگر یا ترس از شکست در درمان ... می‌تواند به بدترشدن موضوع بیانجامد. بالاخره ناهنجاری‌های مربوط به عملکرد جنسی مرد نیز ممکن است از جمله‌ی عوامل مهمی باشند که تحت عنوان اختلال جنسی زن گزارش می‌شوند لذا سلامت جسمی روحی و اجتماعی همسر نیز همواره باید مد نظر درمانگر باشد.

4. Hulbert
5. Makenvy
6. Hogen
7. Hatfield
8. Laumann
9. Massachuset

1. Matlin
2. Coles
3. Hulbert

مورد تاریخچه‌ی مواد مصرفی گیاهی و وسایل ایجاد تهییج جنسی می‌باشد. از طرفی پرسشنامه‌هایی را که دانشجویان می‌توانند بعضاً جهت مطالعات آتی خود مورد استفاده قرار دهند، شامل می‌شود.

کتاب حاضر دقیقاً طبق سرفصل دروس مصوب ستاد انقلاب فرهنگی تهیه شده و تنها مرجع موجود می‌باشد.

به امید آنکه این مجموعه بتواند نیازهای اطلاعاتی دانشجویان را مرتفع ساخته و مبنایی جهت حل معضلات متعدد بیماران گردد. شاید این کتاب به نیاز جاری مراجعین ما که گرفتن مشاوره از طریق کلینیک‌هایی ویژه می‌باشد نیز تا حدودی پاسخ دهد. تا بازگشایی چنین کلینیک‌هایی تأمین نیاز مراجعین از وظایف پزشکان، ماماها و پرستاران است که با توجه به نیازهای اطلاعاتی مددجویان و دادن آگاهی و مشاوره لازم در زمینه مسایل جنسی، آنان را از ابتلا به بیماری‌ها رها کرده و از معضلات و بزهکاری‌های جامعه پیشگیری نماید.

در پایان از سرکار خانم صدیقه سالمی که با صبر و حوصله ویرایش این اثر را برعهده داشتند، صمیمانه تشکر و قدردانی نموده و از پرسنل نشر جامعه‌نگر و سالمی که تنظیم جلد و متن این کتاب را متقبل شدند، تشکر کرده و این کتاب را به والدین، همسران و فرزندان مان که همواره مشوق ما بوده‌اند تقدیم می‌نماییم.

دکتر شایسته جهانفر

میترا مولایی‌نژاد

غیرطبیعی ایجادشده در فعالیت‌های جنسی و تفکیک آنها از موارد طبیعی فراهم آید.

فصل دوم به شناخت مسایل جنسی در کودکان و نوجوانان با تأکید بر محیط خانوادگی آنها اشاره دارد، به این فصل مسایل و مشکلات دوران بلوغ افزوده شده است.

فصل سوم به بررسی و شناخت مسایل جنسی در زنان باردار پرداخته، تغییرات ایجادشده در این دوران را به تفکیک سه‌ماهه‌ی اول، دوم و سوم بررسی نموده و فعالیت‌های جنسی دوران پس از زایمان و دوران شیردهی را نیز به بحث کشیده است.

فصل چهارم ضمن اشاره به تغییرات فیزیولوژیک ایجادشده در سنین بالا، به بُعد مسایل جنسی این دوران اشاره دارد. شناخت مسایل جنسی در صورتی که با بیماری‌ها توأم گردد برای مراقبین بهداشتی بسیار حائز اهمیت است. مباحث مربوط به این مسأله در فصل پنجم آورده شده است.

فصل ششم به بررسی اختلالات جنسی پرداخته، نحوه‌ی معاینه بیماران دچار این اختلالات، دسته‌بندی‌های موجود و چند نوع از شایع‌ترین اختلالات را مورد بررسی قرار داده و در نهایت به اشکال فعالیت‌های جنسی خارج از رفتارهای عادی پسندیده از نظر اجتماعی اشاره کرده و انواع مختلف اختلالات پارافیلیس^۱ را مطرح می‌نماید.

بخش ضمایم در طرح درس مصوب ستاد انقلاب فرهنگی نمی‌گنجد اما حاوی اطلاعات بسیار جالبی در